

Marinela ȚEPUȘ

Urbea cu aer de sărbătoare

Este demnă de toată atenția inițiativa Teatrului Valah din Giurgiu de a organiza un Festival Internațional al Românilor de Pretutindeni. Fără prea mari poticneli, acesta a ajuns la cea de-a VII-a ediție. Lucrurile s-au așezat în timp, astfel încât, în acest an, festivalul a fost cu adevărat internațional. E drept, o minusculă particulă din titlu – *al* –, ne-a pus oarecum în încurcătură, spectacolele jucându-se nu doar în limba română (și nu doar de către români), ci și în bulgară (Teatrul Dramatic „Sava Dobroplodnii” din Silistra – *Tabloul* de Eugen Ionescu, în regia lui Ivan Samokovliev, *Ah, America, America!* de Kostas Asimacopulus, în regia lui Stefan Staicev și Teatrul „Sava Ognianov” din Ruse – *Viață și speranță* de Kamen Donev) ori în albaneză (Teatrul „A.J.Cajupi” din Korça – *Deputat sau mincinos* de Dhimiter Psathai, în regia lui Guri Koço). Lucrurile s-au „remediat”, însă, în cadrul colocviului final, intitulat „Teatrul românesc fără graniță”, când s-a convenit ca, începând de anul viitor, manifestarea să se numească Festivalul de Teatru *pentru* Românii de Pretutindeni. S-au făcut propuneri. Unele, de-a dreptul romantice (ca aceea de a invita la Giurgiu pe cei mai renumiți artiști din diaspora), altele realizabile, dar, evident, numai prin bunăvoința ordonatorilor de credite și generozitatea sponsorilor. Generozitate care a fost deja remarcată. De pildă, ca niciunde în România, trupele participante au fost găzduite pe toată durata festivalului, bun prilej ca artiștii să se poată cunoaște, să poată observa gradul de competitivitate la care s-a ajuns, la care se poate spera.

Din ceea ce am putut vedea (am fost prezentă doar la reprezentațiile ultimelor două zile), mi-am dat seama că nu există mari diferențe de ordin estetic, stilistic sau interpretativ. Au fost prezente teatre profesioniste (cu excepția celui din Vîrșeț – Iugoslavia) din Republica Moldova, Bulgaria, Albania, cu producții cuminiți, bazate mai ales pe jocul actorilor, fără viziuni regizorale deosebite. O notă aparte au făcut, totuși, teatrul din Ruse și cel din Giurgiu. Primul a prezentat o comedie amară, despre viață, moravuri, speranță și moarte, excelent constituită, cu actori temperamental, care erau în stare a suplini prin gest necunoașterea de către spectatori a limbii bulgare; aveau zvâcnet, aveau acea scânteie ce te face să recunoști că, în momente de grație, limbajul teatrului nu are granițe; cel de-al doilea a avut o producție mai spectaculos realizată decât celelalte. Este vorba de *Cezar, măscăriciul piraților* de D.R. Popescu, pus în scenă de Nikolov Perveli Vili cu suficientă imaginație încât să iasă din contextul general, cu un decor impozant (semnat de Olimpia Damian) sugerând o corabie; păcat doar că spațiul scenic ingenios creat nu a fost folosit la maximum.

Sigur că snobii pot strâmba din nas: Deh, un festival internațional de teatru la Giurgiu!!!... De ce nu?! – aș răspunde, cu inocență. Poate că tocmai în orașe mici este mai importantă scoaterea din amorțeală a spectatorilor, obișnuți doar cu producțiile casei. Vreme de patru zile, publicul a putut vedea spectacole ale unor teatre din țările vecine, lucru care, obligatoriu, a condus spre termeni de comparație și spre ieșirea din rutină. Un festival, oricât de restrâns, conferă urbei în care se desfășoară un aer sărbătorec. La Giurgiu, nu mai puțin.